

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hviſs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XXVIII. An gratia Gratum faciens sit qualitas, per modum Habitus in
homine permanens?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

1. **G**ratia est donum supernaturale, inhærens animæ; eamque ad Esse supernaturale euehens.

2. *Gratia Aeterna* est amor Dei, quo suos ab æterno dilexit & prædestinauit. Eph. 1.

3. *Gratia Temporaria* sunt beneficia Vocationis & Iustificationis, quæ ex gratia Aeterna promanant vt illius effectus Nam, Rom. 8. *Quos prædestinauit, hos & vocauit. &c.*

4. *Gratia Gratis data* est donum absque debito ad aliorum salutem datum: Estque multiplex. 1. Cor. 12.

5. *Gratia Gratumfaciens* seu Iustificans est donum absque debito ad propriam cuiusque salutem datum.

6. *Gra. Gratumf. Habitualis* seu *Permanens*, est donum gratuitum homini durabiliter datum.

7. *Actualis*, vel *Auxilij specialis*, est Motio Dei, qua homo adiuuatur ad operationes, naturam aliquo modo superantes; Idque vel simpliciter ex genere suo: vt actus fidei, spei. &c. Aut ratione status peccati, in quo debilitat homo indiget auxilio: Aut ratione circumstantiæ accidentis, vt tentationis, aduersitatis. &c.

8. *Actualis Excitans* est Exterior vocatio, Prædicatio, Exempla, Miracula, Aduersa, Beneficia. &c. Aut potissimum est Interior Illuminatio mentis, Inspiratio voluntatis à Deo.

9. *Actualis Adiuuans* est, quæ cum voluntate *Elicit* actum internæ Cooperationis: quæ *Dirigit* ob intellectus ignorantiam & instabilitatem: quæ *Protegit* gratiæ semen contra hostes.

10. *Sufficiens* est, qua Deus dirigendo, protegendo, & cooperando pa-

ratus est iuuare, vt possit velle credere, conuerti, bonum operari; homo tamen re ipsa non velit credere. &c.

11. *Efficax* est, qua Deus ita vocat hominem, vt infallibiliter re ipsa velit, credat, bonum faciat.

12. *Efficax Operans*, Phil. 2. *Deus est, qui operatur in vobis Velle, & Perficere.* 1. Thes. 2. *Accepistis illud non vt verbum hominum; sed (sicut verè est) verbum Dei qui operatur in vobis, qui credidistis.*

13. *Efficax Cooperans*: vt Mar. 16. *Illi autem profecti prædicauerunt vbique, Domino cooperante.* Rom. 8. *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum.* Gratia gratumfacientes pleræque, non re, sed ratione differunt.

QVÆSTIO XXVIII.

An gratia Gratumfaciens sit qualitas, per modum habitus in homine permanens?

LUTHERANVS Kemnitius in Exa. Trid. Heshusius. &c negant, Ecclesiamque affirmantem arguunt.

CALVINVS in Antidoto sess. 6. c. 7. *Falsum esse contendo, vllam iustitiæ partem in qualitate sitam esse, vel habitu, qui in nobis resideat; sed gratuita acceptione nos esse iustos.* Alludit eisdem Pighius, lectione Caluini seductus, statuentis imputationem solam iustitiæ Christi.

SVADENT. istis. 1. Quia S. Augustinus comparat lib. arbitrium iumento, gratiam lessori; quod gratia non sit habitus, quo utimur; sed Spiritus sanctus qui nos regit.

2. S. Aug. refutat Pelagianos, quod dicerent, necessariam gratiam habitualem, per quam homines euehantur ad statum filiorum Dei.

AVTOR. 1. Gratia est habitus infusus, qualitasque mentis permanens. Sic

Sic omnis Theologia: sic Ecclesia in Conciliis Viennenfi, Trid. less. 6. Hoc tamen noluit definire, habitus ne sit, an qualitas; esse tamen ait qualitatem per modum habitus permanentem in anima; sc. esse non solam remissionem peccatorum, sed & sanctificationem inhærentem.

1. Sic Scriptura docet in meo *Antichristo* p. 4. q. 15.

2. Ita Consensus S. Patrum, apud *Bellar.* l. 1. c. 4.

3. RATIO fauet. 1. Diligere Dei est velle bonum; & hoc est efficere bonum: efficax enim est dilectio Dei: at iustus diligit; ergo est in eis quædam pulcritudo dilecta.

2. Qualis est forma, talia sunt & opera: homo autem conditus ad gloriam operari debet supernaturalia: quare & formam ei supernaturalem inesse necesse est: id est, 2. Pet. 1. *effici diuina consortes natura.* Ita S. Dionys. in Hierarch. p. 1 c. 2. Neque homo tum solum est iustus, cum iusta operatur; sed etiam cum cessat operari.

3. Baptismus iustificat etiam infantes, amentes. &c. qui rationis vsum non habent, & quibus actualis inesse iustitia nequit: ergo erit habitualis. Deinde baptismo regenerari est nouam formam accipere, vnde filii Dei nominamur & sumus. Demum Sacramenta, vt instrumenta gratiæ, efficiunt in suscipientibus gratiam, non actualemente teste experientia; ergo habitualemente.

II. Porro habitus Gratia, & habitus Charitatis, an differant & subiecto, sicut anima & eius Potentiæ: an verò sint idem re, & differant ratione:

disputant Theologi salua fide. At charitatem esse virtutem seu gratiam creatam; & non ipsum Spiritum S. in persona; docet Ecclesia vniuersa, cum S. Thom. 2. 2. q. 23. art. 2. *Et in questionibus disputat. questio. de caritate art. 1.*

DICO AD I. S. Augustinus loquitur de gratia creata, & increata, id est, de Deo, qui per dona sua sedet in nobis. Sic, Ro. 8. *Qui spiritu Dei aguntur, in filios filij Dei.* Et Deus per habitus creatos & infusos habitat in nobis, Eph. 3. *Christus habitat per fidem in cordibus.* Rom. 5. *Charitas Dei diffusa est.* &c.

AD II. Pelagiani negabant in paruulis remitti pec. originale per baptismum; eos tamen adoptari in filios Dei concedebant: & illius, non huius ergo arguebat eos Augustinus. Gratia igitur necessitatem ad remissionem male negabant.

QUESTIO XXIX.

Sine Gratia Sufficiens, qua non sit tamen Efficax?

CALVINISTAE partitionem gratia, in Sufficientem & Efficacem, omnino repudiabant. Quia volunt Motos à Deo debere necessariò bene agere: Non motos non posse bene operari: Sicque eis omnis Dei Motio est efficax; Sufficiens, nulla.

CALVINVS Inst. 2. c. 3. §. 10. *Voluntatem mouet gratia, non, qualiter multis seculis traditum est, & creditum, vt nostra postea sit electionis, reuocatiõis aut contemperare, aut refragari; sed illam efficaciter efficiendo.* Lutherani communiter consentiunt.

II. PELAGIANI, teste Aug. lib. 1. contra epistolam Pelag. ca. vlt. eandem repudiabant: Quia solum lib. arbitrium asserbant sufficiens ad salutem consequendam.

AVTOR.